

MESTNA OBČINA SLOVENJ GRADEC

Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec, tel.: +386 (02) 88-121-10, fax: +386 (02) 88 -121-18
<http://www.slovenjgradec.si>; e-mail: info@slovenjgradec.si

Številka: 845-0012/2016

Datum: 19. 4. 2016

OCENA OGROŽENOSTI ZARADI POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU V MESTNI OBČINI SLOVENJ GRADEC

verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	ODGOVORNA OSEBA/PODPIS
IZDELAL	Referat za družbene dejavnosti in splošne zadeve MARIJAN KLEMENC	Marec 2016	
ODOBRIL	Poveljnik Civilne zaščite MO Slovenj Gradec MARIJAN KLEMENC	April 2016	
SPREJEL	Župan ANDREJ ČAS	April 2016	

MESTNA OBČINA SLOVENJ GRADEC

Šolska ulica 5, 2380 Slovenj Gradec, tel.: +386 (02) 88-121-10, fax: +386 (02) 88 -121-18
<http://www.slovenjgradec.si>; e-mail: info@slovenjgradec.si

Številka: 845-0012/2016

Datum: 19. 4. 2016

OCENA OGROŽENOSTI ZARADI POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU V MESTNI OBČINI SLOVENJ GRADEC

verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	ODGOVORNA OSEBA/PODPIS
IZDELAL	Referat za družbene dejavnosti in splošne zadeve MARIJAN KLEMENC	Marec 2016	
ODOBRIL	Poveljnik Civilne zaščite MO Slovenj Gradec MARIJAN KLEMENC	April 2016	
SPREJEL	Župan ANDREJ ČAS	April 2016	

KAZALO

1	UVOD	3
2	VIRI NEVARNOSTI	3
3	MOŽNI VZROKI NASTANKA POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU IN NA PROSTEM ..	5
4	POGOSTOST POJAVLJANJA POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU IN NA PROSTEM TER VERJETNOST POJAVLJANJA VELIKIH POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU	6
5	VRSTA, OBLIKA IN STOPNJA POTENCIALNE OGROŽENOSTI.....	8
6	RAZVRSTITEV OBČINE V RAZRED OGROŽENOSTI	10
7	VERJETNE POSLEDICE NESREČE	12
8	VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	12
9	SKLEPNE UGOTOVITVE.....	13
10	RAZLAGA POJMOV IN KRAJŠAV	13
11	VIRI PODATKOV IN VSEBIN ZA IZDELAVO OCENE OGROŽENOSTI.....	14

1 UVOD

Oceno ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju je izdelala strokovna služba Mestne občine Slovenj Gradec na podlagi Ocene ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju, verzija 2.0, ki jo je izdelala Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje na osnovi Državne ocene ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju, št. 842-6/2013-9 z dne, 18.2.2015, Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, št. 39/95), Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12), Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 Odl. US: U-I-53/95, 24/99 Skl. US: U-I-51/95, 56/99-ZON (31/00 - popr.), 67/02, 110/02-ZGO-1, 112/06 Odl. US: U-I-40/06-10, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr in 17/14), Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07-UPB1, 9/11 in 83/12) in Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14).

Občinska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju je izdelana tudi zaradi možnih izbruhov požarov oziroma velikih in zelo velikih požarov v naravnem okolju.

Občinska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju je usklajena z Regijsko oceno ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji.

Občinska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju je podlaga za izdelavo občinskega načrta zaščite in reševanja ob požaru v naravnem okolju.

S sprejetjem te ocene ogroženosti preneha veljati Ocena ogroženosti pred požari v naravi, ki je del skupne Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Mestni občini Slovenj Gradec, št. 845-24/2010 z dne, 21.7.2010.

2 VIRI NEVARNOSTI

Slovenija je tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Gozdovi prekrivajo kar 60 % površine. Podoba gozda in s tem tudi krajine ni odvisna zgolj od gozdnatosti, temveč tudi od zgradbe gozda in drevesne sestave. V lesni zalogi slovenskih gozdov predstavljajo iglavci 47 % lesne zaloge in listavci 53 %. Iglavci v lesni zalogi prevladujejo v alpskem svetu, na Krasu in mestoma v predalpskem svetu. Listnati gozdovi pa prevladujejo v nižinskih predelih Slovenije.

Požarna ogroženost naravnega okolja je odvisna od podnebnih in vremenskih značilnosti posameznega območja, vrste tal, vrste in strukture gozda ter ostalega rastja, količine in vlažnosti goriv ter od bližine potencialnih povzročiteljev požarov.

Naravno okolje po Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju je:

- gozd, kot ga določajo predpisi o gozdovih (zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem v obliki sestoja, ki lahko doseže višino najmanj 5 metrov in ima površino najmanj 0,25 hektara, zemljišče v zaraščanju na površini najmanj 0,25 hektara, ki se zadnjih 20 let ni uporabljalo v kmetijske namene in na katerem lahko gozdno drevje doseže višino najmanj 5 metrov ter je pokrovnost gozdnega drevja dosegla 75 odstotkov, obrečni in protivetrni pasovi, širši od ene drevesne višine odraslega drevja, na površini najmanj 0,25 hektara, gozdna infrastruktura, ki ni odmerjena v samostojno parcelo);
- drugo gozdno zemljišče, kot ga določajo predpisi o gozdovih (zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektara, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene. Med druga gozdna zemljišča se uvrščajo tudi obore v gozdovih za rejo divjadi in zemljišča pod daljnovodi v gozdu na površini najmanj 0,25 hektara);
- območje na prostem, razen vodnih površin, v oddaljenosti do 100 metrov od gozda ali drugega gozdnega zemljišča;
- v obdobju, ko je razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja v občinah, Ajdovščina, Bovec, Brda, Divača, Hrpelje – Kozina, Ilirska Bistrica, Izola, Kanal, Kobarid, Komen, Koper, Nova Gorica, Miren – Kostanjevica, Piran, Pivka, Postojna, Renče – Vogrsko, Sežana, Šempeter – Vrtojba, Tolmin in Vipava območje na prostem, razen vodnih površin, v oddaljenosti do 250 metrov od gozda ali drugega gozdnega zemljišča;
- skupina gozdnega drevja na površini do 0,25 hektara, drevored, park in plantaža gozdnega drevja, kot jih določajo predpisi o gozdovih.

V Sloveniji je požarno najbolj ogroženo naravno okolje na submediteranskem fitoklimatskem območju. Poleg toplega in vetrovnega podnebja ter neugodne letne razporeditve padavin povečuje požarno ogroženost slovenskega Krasa in Primorja še pretežno apnena podlaga, ki ne zadržuje vode. Pogosti močni vetrovi, zlasti v hladni polovici leta burja, še dodatno povečujejo požarno ogroženost. Število požarov v naravnem okolju je odvisno predvsem od podnebnih in vremenskih dejavnikov ter aktivnosti oziroma nepazljivosti ljudi.

Obseg požarov v naravnem okolju je odvisen predvsem od vremenskih dejavnikov. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju. Prvo je običajno v poznozimskem in zgodnjepomladanskem času od začetka februarja do začetka aprila, drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta.

Pogostost požarov v naravnem okolju in v tem okviru tudi gozdnih požarov v Sloveniji se razlikuje po posameznih gozdnogospodarskih območjih. Na prvem mestu je sežansko gozdnogospodarsko območje, ki pokriva Kras, obalni in priobalni del in slovensko Istro. Na njenem območju nastane več kot 50% vseh gozdnih požarov. Razmerja so še bolj izrazito drugačna, če se upošteva odstotke na površine pogorelega gozda. Tu je sežansko gozdnogospodarsko območje daleč pred vsemi s kar 90% površine vseh pogorelih gozdov.

Stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja so po Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju naslednje:

- zelo velika požarna ogroženost,
- velika požarna ogroženost,
- srednja požarna ogroženost,
- majhna požarna ogroženost,
- zelo majhna požarna ogroženost.

URSZR v sodelovanju z Agencijo RS za okolje (ARSO), Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS) samostojno ali na predlog občin ugotavlja in razglašča veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja na posameznem območju. Pri ugotavljanju stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja se upoštevajo podnebne značilnosti, vremenske razmere, razpoložljivi modelski rezultati požarne ogroženosti, med drugim tudi Napovedovalni GIS model požarne ogroženosti naravnega okolja, ki ga uporablja URSZR in je dostopen tudi na spletni strani smok.sos112.si ter podatki ARSO, podatki o požarih v naravnem okolju v določenih časovnih obdobjih ter razpoložljivi podatki in ugotovitve ZGS in občin. Veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja lahko na svojem območju razglašajo tudi občine, vendar ne morejo razglasiti nižje stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja od stopnje, ki jo je zanjo razglasila URSZR.

V naravnem okolju je po uredbi (razen ob infrastrukturnih objektih ob določenih pogojih) prepovedano požigati, odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar, pri kurjenju ali pri kurjenju kresov uporabljati vnetljive, eksplozivne in oksidativne snovi in odstranjevati odpadke z uporabo ognja. V gozdu ni dovoljeno izvajati ognjemetov.

V času razglašene velike ali zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja, ki ga lahko razglasi URSZR ali občina, je v naravnem okolju poleg navedenega prepovedano še kuriti, kuriti kresove, izvajati ognjemete, požigati na območju ob infrastrukturnih objektih, izven pozidanih površin uporabljati predmete, naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar ter izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar, zaradi zatiranja prenamnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki lahko ogrozijo gozd.

Uredba ob določenih pogojih v času velike požarne ogroženosti naravnega okolja določa tudi nekatere izjeme. Ko je razglašena zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja, izjem ni.

3 MOŽNI VZROKI NASTANKA POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU IN NA PROSTEM

Požar v naravnem okolju lahko povzroči:

- naravni pojav (strela, statični samovžig in samovžig),

- človek in tehnične naprave (z iskrenjem - vlaki, segrevanjem ali ognjem direktno ali
- indirektno, odprta kurišča, ki jih razpiha veter, s požigi, cigaretnimi ogorki...).

4 POGOSTOST POJAVLJANJA POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU IN NA PROSTEM TER VERJETNOST POJAVLJANJA VELIKIH POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU

Požari v naravnem okolju in tudi nasploh na prostem so v Sloveniji razmeroma številčni. Pri tem zlasti prednjači jugozahodni, submediteranski del države. Letno število teh požarov se lahko glede na vremenske razmere preko leta precej spreminja, kot je razvidno iz preglednice na naslednji strani. Običajno je v Sloveniji letno med 1300 in 1800 požarov v naravnem okolju in na prostem. Največ požarov je bilo leta 2003 – kar 2820, največ površin pa je ogenj uničil leta 1998 – 3490 hektarov. Obseg povprečnega požara v submediteranskem delu države, kamor sodijo občine Koper, Izola, Piran, Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, Sežana, Divača, Hrpelje – Kozina, Komen, Vipava, Ajdovščina, Nova Gorica, Kanal, Brda, Miren – Kostanjevica, Renče – Vogrsko in Šempeter – Vrtojba, je bistveno večji (od dva do šestkrat) kot povprečen požar, ki je nastal v notranjosti države. Ta razlika je večja v požarno izrazitejših letih. Med letoma 1998 in 2004 je bila ta številka za požare v submediteranskem delu države med 0,7 in 2,9 hektara, v notranjosti države pa od 0,13 do 0,75 hektara. V prej navedenih občinah submediteranskega dela države je v tem obdobju nastalo od 24 do 50 % vseh požarov na prostem, pri površini pa je njihov delež večji (od 38 do 82 % vseh opožarjenih površin v državi). Skoraj vsako leto je treba nekatere obsežnejše ali težko dostopne požare gasiti tudi iz zraka, takšnih požarov je bilo največ leta 2003 – kar 23, običajno pa se to število giblje med štiri in sedem.

Eden največjih požarov v Sloveniji doslej, če ne največji, je nastal marca 1992 na širšem območju Kobariškega stola nad Breginjem v občini Kobarid. Takrat je zgorelo več kot 1800 hektarov površin, večinoma visokogorskih pašnikov. Vsi ostali največji požari v Sloveniji po letu 1991, praktično pa vsi s površino nad 600 hektarov, razen omenjenega nad Breginjem, pa so nastali v submediteranskem delu države, predvsem na Krasu.

Preglednica 1: Število požarov v naravnem okolju in na prostem v obdobju 1994-2013

Leto	Število požarov	Površina v ha
1994	487	1328
1995	739	846
1996	770	1137
1997	1209	1951
1998	2466	3490
1999	990	988

2000	2246	1759
2001	1464	813
2002	1874	1017
2003	2820	3020
2004	986	303
2005	1680	736
2006	1609	1972
2007	2039	697
2008	1523	1037
2009	1840	996
2010	1036	410
2011	1931	1217
2012	2430	1424
2013	1312	426

Vir: Požari v RS (1994 - 1997), Naravne in druge nesreče v RS (1998 - 2004), SPIN, URSZR

V spodnji preglednici je pregled števila obsežnejših požarov v naravnem okolju in na prostem ob obdobju 1998-2013 po letih.

Preglednica 2: Največji požari v naravnem okolju in na prostem v Sloveniji v obdobju 1998-2013

NAJVEČJI POŽARI V NARAVNEM OKOLJU - PO POVRŠINI			
(V OBDOBJU OD LETA 1998 - 2013)			
	50 - 200 ha	200 - 600 ha	nad 600 ha
1998	5	4	0
1999	2	0	0
2000	2	1	0
2001	0	2	0
2002	2	0	0
2003	1	1	1
2004	1	0	0
2005	3	0	0
2006	5	0	1
2007	0	0	0
2008	0	1	0

2009	1	0	0
2010	0	0	0
2011	2	0	0
2012	3	1	0
2013	1	0	0

Vir: Naravne in druge nesreče v RS (1998 - 2004), SPIN, URSZR

5 VRSTA, OBLIKA IN STOPNJA POTENCIALNE OGROŽENOSTI

V okviru naravnega okolja so požarno najbolj ogroženi gozdovi. V Sloveniji se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje potencialne požarne ogroženosti (Vir: Gozdni požari, Jošt Jakša, Zbornik Nesreče in varstvo pred njimi, URSZR, Ljubljana, 2002).

Pri izdelavi ocene potencialne ogroženosti gozdov, ki jo je izdelal ZGS, so bili upoštevani dejavniki znotraj gozda (drevesna sestava, razvojna faza itd) in dejavniki zunaj gozda (temperatura, nadmorska višina itd). Stopnje požarne ogroženosti, pri čemer je prva stopnja najvišja, četrta pa najnižja, so:

1. **Zelo velika požarna ogroženost.** V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer stalna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnemu prostoru ali predstavlja stalno nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru.

2. **Velika požarna ogroženost.** V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer občasna nevarnost gozdnih požarov pomeni resno grožnjo njihovemu ekološkemu ravnovesju, varnosti ljudi in premoženja v gozdu in gozdnem prostoru ali predstavlja nevarnost za pospeševanje nepovratnih degradacijskih procesov v gozdu in gozdnem prostoru.

3. **Srednja požarna ogroženost.** V to stopnjo se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, kjer nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa resno grožnjo gozdnim ekosistemom.

4. **Majhna požarna ogroženost.** V to stopnjo ogroženosti se razvrščajo gozdovi oziroma območja gozdov, ki niso razvrščena v nobeno drugo stopnjo.

Potencialna požarna ogroženost gozdov je prikazana na sliki v prilogi te ocene, iz katere je razvidno, da so najbolj ogroženi gozdovi na Krasu in v submediteranskem delu Slovenije (Obalna, Severnoprimska in Notranjska regija).

Glede na mesto gorenja se požare v gozdovih razvršča na podtalne, talne, kompleksne, debelne, kombinirane požare in požarne preskoke in požarne viharje. Značilno zanje je:

- podtalni požar se razvije v tleh, bogatih s humusom, predvsem v starih gozdovih, kjer drevesni odpad zelo počasi razpada. Širi se pod tlemi in se lahko pojavi na površini čez daljši čas in povzroči požar na mestu, ki je precej oddaljen od prvotnega požara. Največkrat nastane, ko vročina ali plamen na tleh vžge material pod njim. Tovrstni požar pogosto nastane v visokogorju zaradi udara strele. Značilno zanj je, da ga je težko odkriti, kontrolirati in da se širi počasi;
- talni požar nastane in se širi po tleh, predvsem po travi, listju, mahu in drugih materialih, ki rastejo, so odpadli z dreves oziroma so odloženi (smeti, odpadki...). V večini primerov je povzročitelj človek ali dejavnost v povezavi z njim. Talni požar je lahko kontrolirati in spremljati;
- kompleksni (vršni, kronski) požar je požar v vrhovih dreves. Povzroča ga talni požar, udar strele ali iskrenje električnih vodnikov. Pojavlja se v glavnem v poletnem času, ko je v krošnjah dreves prisotna velika koncentracija hlapov eteričnih olj in je zato možen hiter prenos plamena;
- debelni požar nastane, če se drevo ob udaru strele vname. Tudi debelni požar se lahko spremeni v drug požar;
- kombinirani požar, nastane, ko sta prisotni najmanj dve prej omenjeni vrsti požarov. Lahko zajame tudi poslopja in druge objekte;
- požarni preskok, prisoten je ob pihanju močnih vetrov, ko veter odnaša večje gorljive dele ali storže, ali ob požaru na strmih terenih. Zato nastajajo nova žarišča, ki so lahko oddaljena tudi do 100 metrov od linije požara;
- požarni vihar nastane ob kompleksnem požaru, ko veter zelo hitro prenese plamen na velike razdalje, posebno ob hudi vročini, ko je v zraku v gozdu veliko hlapov eteričnih olj in drugih snovi. Nastane velika vročina, ki povzroči še dodatno gibanje zračnih mas. Kontrola in gašenje takega požara ni mogoča, požar se ustavi oziroma prekine ob spremembi vetrov ali ko naleti na veliko oviro.

Posledice gozdnih požarov so odvisne od tipa gozdnega požara, vrste in oblike gozda, časa nastanka in trajanja požara, velikosti pogorele površine in ekološke ranljivosti območja požara.

Najnevarnejši so kompleksni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri kompleksnih požarih razvrednoteno in celo uničeno rastišče in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Sestoj, ki jih je poškodoval kompleksni požar, je treba posekati in obnoviti. Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih le-ta ponovno začel opravljati v najkrajšem možnem času po požaru. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves se izgubi še tista lesna masa, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor se ne sme podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov.

6 RAZVRSTITEV OBČINE V RAZRED OGROŽENOSTI

Ta del občinske ocene ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju je namenjen razvrstitvi občine v razred ogroženosti, kar posredno določa prvi odstavek 4. člena Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja. V tem poglavju niso upoštevani le veliki in zelo veliki požari v naravnem okolju, ampak pojavljanje požarov v naravnem okolju in na prostem na splošno, ne glede na obseg in lokacijo nastanka.

Tudi v tej oceni ogroženosti je bilo možno razvrstiti občino v enega izmed pet razredov in stopenj ogroženosti. Medotodološko pa je to poglavje v oceni ogroženosti drugačno od sorodnih vsebin v drugih novejših ocenah ogroženosti. Pri razvrščanju občine v razrede in stopnje ogroženosti namreč niso bili določeni natančni kvantitativni kriteriji.

Preglednica 3: Razredi in stopnje ogroženosti

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti
1	Zelo majhna
2	Majhna
3	Srednja
4	Velika
5	Zelo velika

Podatki o prebivalcih in površini so iz GIS_UJME, stanje na 1. december 2011.

Mestna občina Slovenj Gradec spada v drugi razred ogroženosti, kajti običajno ni veliko požarov v naravnem okolju.

Preglednica 4, prikazuje dodeljen razred ogroženosti Mestni občini Slovenj Gradec zaradi požarov v naravnem okolju in na prostem.

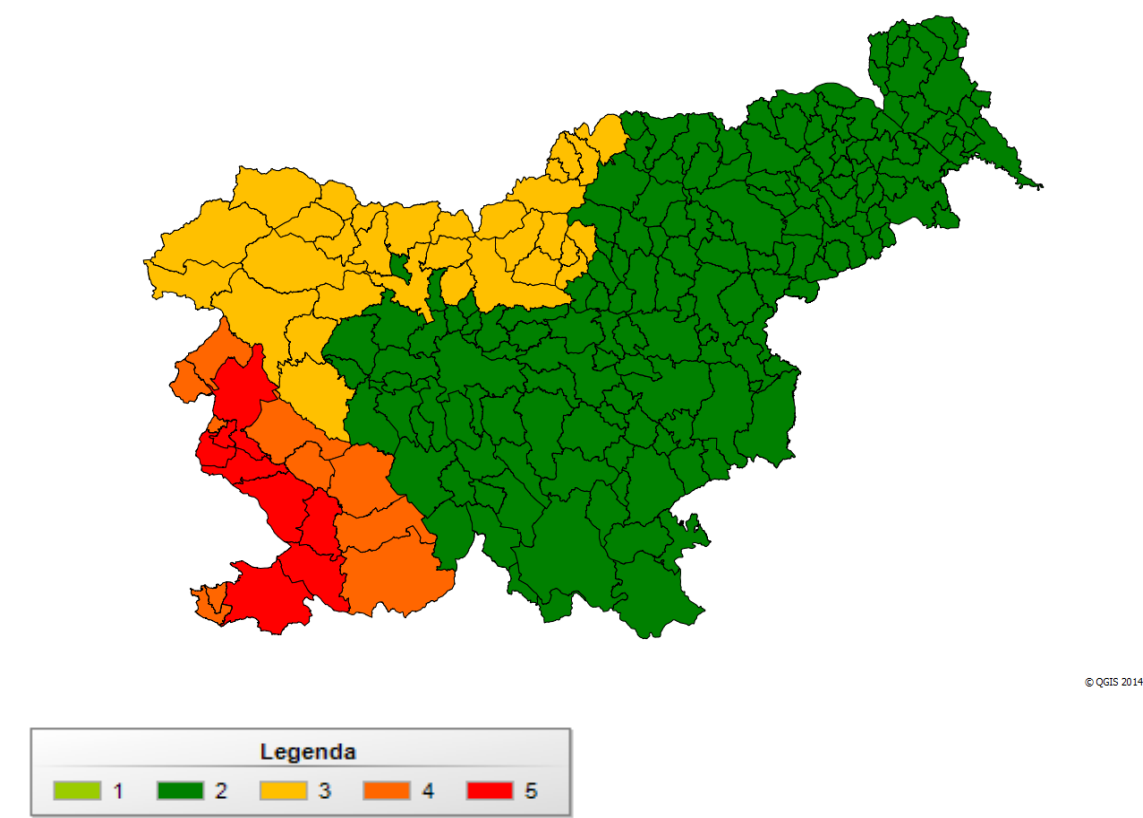
Preglednica 4: Ogroženost občine zaradi požarov v naravnem okolju in na prostem

občina	Površina občine v km ²	Število ljudi	Gostota poseljenosti	Razred ogroženosti
Slovenj Gradec	173,7	16.610	95,6	2

Mestna občina Slovenj Gradec je uvrščena v drugi razred ogroženosti. Na tem območju je požarov v naravnem okolju, zlasti obsežnejših, v splošnem precej manj, pa tudi delež gozda, kot najpomembnejše kategorije naravnega okolja, je nižji kot na primer v občinah, ki sodijo v četrti ali tretji razred ogroženosti, zato so tudi škode ob požarih v naravnem okolju navadno manjše.

Takole pa izgleda slikovni prikaz ogroženosti slovenskih občin zaradi požarov v naravnem okolju.

Slika 1: Ogroženost slovenskih občin zaradi požarov v naravnem okolju

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Preglednica 5: Občina razvrščena v razred ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju in na prostem.

občina	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
M.O.Slovenj Gradec	0	DA		0	0

7 VERJETNE POSLEDICE NESREČE

Posledice požarov v naravnem okolju, zlasti gozdnih požarov, so odvisne od tipa gozdnega požara, vrste in oblike gozda, časa nastanka in trajanja požara, velikosti pogorele površine in ekološke ranljivosti območja požara.

Najnevarnejši so kompleksni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri kompleksnih požarih razvrednoteno in celo uničeno rastišče in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Sestoje, ki jih je poškodoval kompleksni požar, je treba posekati in obnoviti. Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih ta po požaru ponovno začel opravljati v najkrajšem možnem času. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves je izgubljena še tista lesna masa, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor se ne sme podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov.

8 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem naslednje verižne nesreče:

- eksplozije neeksploziranih ubojnih sredstev (NUS);
- nastanek ekološke nesreče;
- razširitev požara v naselje;
- razširitev požara na infrastrukturne objekte (daljnovodi, plinovodi...);
- požar na objektih (stanovanjski, gospodarski);
- požar na objektih in območjih kulturne dediščine;
- prometne nesreče (zaradi širjenja dima, izvajanja intervencije ...).

9 SKLEPNE UGOTOVITVE

Preventiva je najučinkovitejša obramba pred požarom. Preventivni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih izvajajo lastniki oziroma upravljavci gozda in drugih zemljišč ter občine, so predvsem naslednji:

- redno odstranjevanje suhih organskih materialov;
- vzdrževanje prehodnosti prevoznih poti;
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob daljnovodih, plinovodih...;
- graditev in vzdrževanje protipožarnih presek, vodnih zbiralnikov in drugih tehničnih objektov;
- vzdrževanje požarno varnostnih pasov med objekti in gozdom;
- določitev pristajalnih mest za helikopterje in mest za zajemanje vode v prostorskih dokumentih lokalnih skupnosti.

O velikem in zelo velikem požaru v naravnem okolju govorimo, ko je takega obsega, da je za njegovo obvladovanje in nadzor treba uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.

Za obvladovanje velikega in zelo velikega požara v naravnem okolju je največkrat potrebna gasilska intervencija, v kateri sodelujejo poleg gasilskih enot in drugih zmogljivosti občine ali več občin, še gasilske enote sosednjih občin in iz drugih regij.

Zelo ogroženi so ob morebitni razširitvi požara lahko tudi višji objekti (stanovanjski bloki, industrija...), pri katerih težavo predstavlja reševanje in gašenje iz višjih nadstropij ter interventne poti in površine za gasilska vozila okrog teh objektov.

Na osnovi te ocene ogroženosti se izdelata občinski načrt zaščite in reševanja ob požaru v naravnem okolju.

10 RAZLAGA POJMOV IN KRAJŠAV

POJMI

Požar je proces hitrega gorenja, ki se nenadzorovano širi v prostoru in času. Za požar je značilno sproščanje toplote skupaj z dimom, strupenimi plini in plameni. Posledica zelo hitrega gorenja je lahko eksplozija.

Požarna ogroženost je potencialna nevarnost za izgubo življenja ali poškodbo oziroma materialno škodo ob požaru.

KRAJŠAVE

ARSO	Agencija RS za okolje
NUS	neeksplozivna ubojna sredstva
RS	Republika Slovenija
UPB	uradno prečiščeno besedilo
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
US	ustavno sodišče
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije

**11 VIRI PODATKOV IN VSEBIN ZA IZDELAVO OCENE
OGROŽENOSTI**

Regijska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji, verzija 2.0	Izpostava URSZR Slovenj Gradec, avgust 2015